

Tolerantie en martelaarschap, een thema van alle tijden

Martelaren van Gorcum

Museum Hoeksche Waard bestaat 50 jaar. Dit wordt gevierd van maart 2018 tot maart 2019. In de expositie '4000 jaar Hoeksche Waard' in boerderij Oost Leeuwenstein in Heinenoord, wordt de bezoeker meegenomen langs 50 onderwerpen, die samen de geschiedenis van de Hoeksche Waard vertellen. Zij zijn het onderwerp van een wekelijkse column, deze week over opstand, het thema van de maand van de geschiedenis.

In het holst van de nacht van 8 op 9 juli 1572 voeren de Geuzen gevangen genomen monniken en pastoors uit Den Briel naar een turfschuur pal naast een klooster Te Rugge, net buiten de stad. Niet veel later bungelen er 19, onder wie pastoor Andries Wouters uit Heinenoord, aan de stropen, die waren vastgebonden aan de balken van de schuur.

Hoe kon het zover komen? Op 1 april 1572 veroveren de Geuzen Den Briel. De Opstand tegen de Spaanse overheersing kent veel geweld en de religieuze tegenstellingen verhardden. De vesting groeit uit tot een kapersnest van de Geuzen, van waaruit bliksemanvallen worden voorbereid. Zij veroveren steden en maken jacht op katholieke geestelijken. De Geuzen laten, tijdens hun vaartochten over de Maas, ook de Hoeksche Waard niet ongemoeid. Op 9 juni 1572

houden enkele Puttershoekers plunderende Geuzen tegen, die ook de kerken van Maasdam en Puttershoek in brand willen steken. De Geuzen trekken zich terug, maar op 7 juli nemen zij de pastoors Adriaan Bonders uit Maasdam en Andries Wouters uit Heinenoord

PASTOOR WOUTERS, HEINENOORD MARTELAAR

mee naar Den Briel.

Op 6 juli maakt een vrachtschuit zich in de nacht los van de kade van Gorcum. Aan boord een groepje geestelijken en hun bewakers. De tocht gaat via Dordrecht, naar Den Briel. Daar worden ze vernederd en in de gevangenis gegoooid. Hun lot en dat van Wouters en Bonders ziet er slecht uit. Willem van Oranje,

die tolerantie van godsdienst voorstond, had nog wel een bevel geschreven om de gevangenen vrij te laten, maar Lumey, een fanatiek katholiekenhater, beslist anders. De gevangenen gaan, bij een religieuze redetwist, niet in op de bekeringspoging om 'een vals en ketters geloof', aan

te nemen. De 19 geestelijken, onder wie pastoor Wouters en hen wacht de strop in de turfschuur. Slechts 2 gevangenen, onder wie pastoor Bonders kiezen eieren voor hun geld. Weliswaar overleeft Bonders de executie, maar op 16 juli wordt hij alsnog opge-

hangen in de boomgaard van het klooster.

De 19 slachtoffers van Den Briel worden een lichtend baken voor de katholieken. Als martelaren van Gorcum worden zij in 1672 zalig verklaard door de Paus en in 1867 officieel heilig verklaard.

RK kerk St. Antonius van Padua te Oud-Beijerland

Den Briel groeit uit tot een bedevaartplaats.

Zaterdag 10 november 13.30 uur geeft Roy Tepe van het Gorcums Museum een lezing in Museum Hoeksche Waard. Kaarten via www.museumhw.nl